

لیتوگرافی و چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: موسسه شهرستان های ایران
تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۷۱۱۱۴۵

عکس: آژانس عکس ایران
تصحیح و ویراستاری: فرزانه حاتمی
حروفچینی: الهام رحمتی

صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیر مسئول: محمدتقی روغنی‌ها
مدیر هتري: محمد طاهري
دبير اجرايي: يگانه خدائي
مسفحه آرياي: مهدي ماه پيكر
سردبير: فائزه جمالي عالم

عکس هفته

زنان سیستانی با هنر سنتی چکن دوزی هم چرخ زندگی را می چرخاند و هم آرزوهایشان را روی پارچه های رنگارنگ نقش می زنند / عکس: مجتبی حیدری

آمنه بیگم: عالم فقه شیعه

زنان تاریخ

گفته می شود مزار آمنه بیگم در کنار مزار پدر و برادرش است

در میان مجتهدان ایران، نام چند زن می درخشد. یکی از آنها آمنه بیگم مجلسی است که هم به واسطه پدر و برادرش شهرت دارد و هم علم و اجتهاد خودش زبانزد بود. آمنه خاتون یا آمنه بیگم مجلسی در حدود سال های ۱۰۳۳ تا ۱۰۷۰ هجری قمری زندگی می کرد اما سال تولد و مرگش مشخص نیست. پدرش محمدتقی مجلسی و برادرش محمدباقر مجلسی، عالم شیعه در عصر صفویان بود. به واسطه همین خانواده عالم، آمنه بیگم هم تحصیل در علوم دینی و فقه شیعه را وقتی در خانه پدرش بود آغاز کرد و به سرعت پیش رفت و پس از آن تحصیلش را در خانه همسرش ادامه داد. محمدتقی مجلسی برای ازدواج آمنه، ملا محمد صالح مازندرانی را که از شاگردان خودش بود در نظر گرفت که مردی تهیدست ولی باتقوا و مورد احترام و علاقه و اعتماد پدر آمنه بیگم بود. وقتی آمنه بیگم از این پیشنهاد باخبر شد گفت: «فقر و تنگدستی عیب مردان نیست» و به این ترتیب موافقتش را با این ازدواج اعلام کرد.

آمنه بیگم به درجه اجتهاد رسید و همسرش با همه علم و فضلی که داشت در حل بعضی از مسائل علمی با او مباحثه و مذاکره می کرد. در اوقات فراغتش هم به دعاوی مردم می رسید و به پرسش ها و مشکلات دینی و اجتماعی آنان پاسخ می داد و گفته می شود که از محبوب ترین زنان دوران خودش بود. از او به عنوان زنی پرهیزگار و مجتهد در تاریخ یاد شده و آقا احمد بهبهانی او را «فاضله مقدسه مجتهد» نامیده و صاحب ریاض نیز درباره اش نوشته: «آمنه... فاضله عالمه صالحه متقیه است... شنیده ام همسرش با همه فضل و دانشی که دارد بعضی از مشکلات قواعد علامه حلی را از او استفسار می کند».

آمنه بیگم و ملا محمد صالح مازندرانی ۶ فرزند داشتند که آنها نیز در فقه شیعه تحصیل کرده و از عالمان دوران خودشان شدند. در واقع آمنه بیگم مادر فرزندان و مادر بزرگ دهها مجتهد، مرجع تقلید و دانشمند بلندآوازه دینی است. مانند خاندان طباطبایی، بروجردی که مرحوم آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبایی بروجردی از این خاندان است و خاندان شهرستانی (آل شهرستانی).

آمنه بیگم در اصفهان در گذشت و در مسجد جامع اصفهان نزدیک مدفن پدر و پدربزرگش دفن شد. البته بعضی ها به اشتباه نوشته اند که مدفن او در تخت فولاد اصفهان است اما سید مصلح الدین مهدوی نوشته: «در تخت فولاد، قبر صاحب عنوان (آمنه بیگم) معروف نیست بلکه مظنون آن است که قبر مشاائرالها و خواهران شان در بقعه، یا حوالی مجلسی در جنب مسجد جامع اصفهان است

پایان سفر

برشی از کتاب

زن کبک را با دقت تقسیم کرد و مرد دست دراز کرد تا تکه ای بردارد. زن با لحنی تایید خواهانه گفت: «متوجه هستی چقدر خوشمزه است؟» و افزود: «موقع خوردن باید از نیروی خیال کمک بگیری، چشم ها را ببندی و طعمش را از روی بویش حس کنی. یک وقت فکر نکنی که این یک دستیخت معمولی است.» مرد گفت: «احتیاجی به این حرف ها نیست. واقعا نیست، چون خانه تو تنها جایی است که من متوجه تمام چیزهایی که می خورم هستم، در صورتی که هیچ جای دیگر این طور نیست. گمانم به این خاطر باشد که این همه وقت تک و تنها زندگی کرده ام و موقع غذا خوردن هم معمولا چیزی می خورم... یا به این خاطر که به غذا خوردن به عنوان غذا نگاه می کنم... به عنوان چیزی که بعضی وقت ها هست... برای اینکه بلعیده شود... برای اینکه... دیگر نباشد. خندید و پرسید: «یکه خوردی، نه؟»

«چه جور هم»

«تازه این که چیزی نیست» فنجانش را کنار زد و تند و سریع شروع کرد به حرف زدن: «راستش، من هیچ جور زندگی بیرونی ندارم. مثلاً نه اسم چیزها را بلدم- مثل اسم درخت ها و این جور چیزها- و نه هیچ وقت متوجه جاها یا اسباب و اثاثیه یا سر و وضع آدم ها می شوم. تمام اتاق ها به نظر من مثل همدند، یک جایی هستند برای نشستن و کتاب خواندن یا حرف زدن...» نگاهش در اتاق چرخ می زد و روی زن مانده بعد، خوشحال و شگفت زده خندید. به کسی می مانست که در قطار از خواب بیدار می شود و می بیند که هنوز هیچ نشده به پایان سفر رسیده است.

نام کتاب: آقای کبوتر و بانو / نویسنده: کاترین منسفیلد / مترجم: شیرین تعاونی خالقی / ناشر: چشمه

جشن خاطرات شما

زنان پر از حس های لطیف و شاعرانه اند. چه مادر باشند، یا فرزند، خواهر باشند یا همسر. مخاطبان، ایران بانو را شریک لحظه های دوست داشتنی تان کنید و ماندگارترین و تأثیرگذارترین خاطرات خود از نقش های زنانه تان را برای ما بفرستید. آثارتان را از طریق نشانی ایمیل iranbanoo@icpi.ir بفرستید یا به نشانی تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸، صندوق پستی ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵، طبقه پنجم، ایران بانو، برای ما نامه بنویسید. نظرات و پیشنهادهایتان را از طریق شماره تلفن ۰۲۱۸۴۷۱۱۱۴۵ با ما در میان بگذارید.

■ کمک به ناباوران / ناباورری یکی از علل عمده طلاق در سال های گذشته بوده و همین باعث شده دولت به فکر راهکارهایی برای حل این مشکل باشد.

شهین دخت مولاردی می گوید: «حدود ۲۰ درصد از زوج های جامعه ناباور و برای رفع مشکل ناباورری خود نیازمند حمایت هستند. حمایت از بیماران ناباور به شکل های گوناگون قابل انجام است. هزینه های درمان ناباورری گران است و دولت می تواند با همکاری وزارت بهداشت، سازمان تامین اجتماعی و سایر دستگاه های ذیربط به کمک زوج های ناباور بیاید و با تحت پوشش قرار دادن بیمه بخشی از هزینه های درمان، این زوج ها را یاری کند»

■ چهره زنانه فقر / با افزایش زنان سرپرست خانوار نگرانی ها بابت گسترش فقر بین زنان بیشتر شده است. تا جایی که رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) درباره زنانه شدن فقر در کشور هشدار داده است. سید پرویز فتح گفته است: «یک میلیون نفر از افراد تحت پوشش این کمیته زنان سرپرست خانوار هستند و باید به مساله فقر زنان در کشور توجه جدی و اصولی شود. تدوین قوانینی همچون بیمه تامین اجتماعی اجباری در جهت پیشگیری از پیامدهای بعد از وقوع حوادث در مجلس ضروری است تا با وجود یک حادثه برای سرپرست خانواده، زندگی افراد دچار مشکل نشود»

■ خیابان ها به نام زنان شهید / طبق آمار بیش از ۴ هزار زن در دوران دفاع مقدس شهید شدند و قرار است خیابان هایی به نام آنها نامگذاری شود. این خبر را رئیس سازمان نشر آثار و ارزش های مشارکت زنان در دفاع مقدس اعلام کرد. مریم مجتهد زاده گفت: «پیشنهاد داده ایم برخی خیابان های شهر تهران به نام زنان شهیده نامگذاری شود و با پیگیری های صورت گرفته امیدواریم در هفته دفاع مقدس شاهد این اتفاق باشیم» پیش از این پیشنهاد نامگذاری خیابان یا میدانی به نام زنان مقاوم خرمشهر به شورای شهر تهران داده شده بود اما هنوز درباره آن تصمیم گیری نشده است.

■ رهبری مجرمان زن را بخشیدند / مجرمان زن با عفو مقام معظم رهبری به خانه هایشان برگشتند یا میزان محکومیت شان کم شد.

سختگوی قوه قضایه اعلام کرد که با موافقت مقام معظم رهبری با عفو ۳۹۳ نفر زن، این افراد آزاد شدند. حجت الاسلام محسنی اژه ای گفت: «در سال ۹۴ به مناسبت های مختلف، اقداماتی برای عفو یا تخفیف مجازات مجرمین صورت گرفت که توسط ریاست قوه به مقام معظم رهبری پیشنهاد می شد که در این رابطه ۳۹۳ نفر زن در سال ۹۴ مشمول عفو شدند و رقمی بیش از این نیز مشمول تخفیف شدند»